

?Jorba Gicos (1972)

Fotografia de l'abril de 1972, de la façana de Cal Jorba, amb el nom del nou comprador Gicos, un gran cartell que enlletgeix l'edifici. Al costat el Banc Central i la Gestoria Garriga. Sense voreres, i a la dreta hi havia taxis.

Foto: Antoni Quintana Torres (ACB).

Observem dos cotxes típics de l'època: el Renault 4 i el Citroen 2 cavalls furgoneta, amb un ciclomotor antic de 50 cm³, així com el microbús vermell que tenia parada a la plaça Infants. Fanals de ferro amb capa de zinc autònoms, ja que no penjen de les façanes. A partir de 1970 els cartells de la façana de Cal Jorba anuncien propaganda de rebaixes per la liquidació general d'existències, ja que l'històric negoci es va traspassar a Industrial y Comercial, SA", amb la

denominació de Jorba-Gicos, el 5 d'abril de 1971. La temporada 1971-72 es va crear un carnet de client preferent amb una bonificació d'un 5% de descompte. L'empresa andalusa va mantenir el negoci fins al 1974, quan el va cedir al grup Europrix SA. Va durar una dècada fins el 30 de juny de 1984 en què els antics magatzems Jorba van tancar definitivament. Europrix pertanyia al *holding* Europrix-Catala, participat en un 58% pel Banc Industrial de Catalunya i en un 38% pel Foment Industrial Català, ambdós del grup Banca Catalana, el 4% restant eren petits accionistes. Davant d'aquesta conjuntura i arrossegats per una forta crisi bancària, els establiments de la cadena Europrix SA van tocar fons i la fallida del grup Banca Catalana, l'any 1982, va provocar la desfeta definitiva del grup, fruit també d'una gestió defectuosa. Aquell mateix any va passar al Fons de Garantia de Dipòsits d'Establiments Bancaris fins que el juny de 1984 va presentar una sol·licitud de fallida voluntària, amb un passiu de 7.500 milions de pessetes. Els rumors que es van arribar a publicar sobre la possibilitat que una nova empresa inversora els adquiriria per formar una societat anònima laboral amb els treballadors, mai no van formar part de la realitat.

El negoci l'inicia el calafí Pere Jorba Gassó (1849-1927), que amb vint anys va comprar una botiga al carrer de Na Bastardes. Amb el seu fill Joan Jorba Rius (1869-1938) van obrir el 1904 uns grans magatzems a la plaça de Sant Domènec, coneguts oficialment com Casa Jorba, que serien el centre principal fins a la inauguració, com a empresa col·lectivitzada durant la Guerra Civil, el 21 de desembre de 1936, de la primera fase del nou Cal Jorba, al xamfrà entre la Muralla del Carme i el carrer Nou, que ocupen el cos central. Símbol del comerç manresà del segle XX. Situat al número 25 de la Muralla del Carme, xamfrà amb el carrer Nou, l'edifici és obra de l'arquitecte barceloní Arnald Calvet Peyronill, autor també dels magatzems Jorba de Barcelona. La construcció es va fer en tres etapes: 1936, 1943 i 1952, i és un exemple d'art déco català. Segons Antoni Fernández, extrebador de l'empresa constructora Micsa-Berau, ?l'edifici disposa d'una de les millors estructures de formigó armat del Bages?. A més dels aparadors, les façanes de grans finestrals estan decorades amb motius vegetals estilitzats i la principal en forma de torre està coronada per dues àguiles. L'edifici monumental culmina amb un gran rellotge que marca dos quarts i mig de sis de la tarda. Té tres sortides de xemeneies, on hi ha les torratxes. L'any 1958 es construïa l'edifici del Banc Central, justament al lloc on hi havia hagut el magnífic edifici modernista de la casa Devant, seu dels antics Magatzems Jorba.